

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ, Миралиён Қиёмиддин Абдусаломзода ба таҳқиқи
диссертатсияи Рачабализода Самандар Рачабали дар мавзуи «Нақши
иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар татбиқи сиёсати ҷавонон:
ҳолат ва дурнамо» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ
аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 - Ниходҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ
пешниҳод шудааст

Диссертатсияи Рачабализода Самандар ба таҳқиқи яке аз масъалаҳои
мубрами сиёсии ҷомеа баҳшида шудааст. Дар шароити рушди
Тоҷикистони демократӣ мавқеи иттиҳодияҳои ҷавонон ҳамчун ниҳоди
фаъоли ҷомеаи шаҳрвандӣ хеле аҳамиятнок мебошад. Иттиҳодияи
ҷавонон ҳамчун механизми ташкиливу амалисозии ҳуқуқ ва озодиҳои
конститутсионии инсон ва шаҳрванд шаклҳои мухталифи фаъолиятро
қасб намудааст ва дар самти татбиқи сиёсати ҷавонон мавқеи муҳимро
ишғол менамояд.

Иттиҳодияҳои ҷавонон, ҳамчунин хонандагон дар умум яке аз
шаклҳои паҳнгардидаи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ арзёбӣ гардида, дар
аксарияти кишварҳои демократӣ қисми муҳимми таркиботи
институтсионалии ҷомеаи шаҳрвандӣ ба ҳисоб мераванд ва як навъ
нақши миёнаравро байни мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва ҷавонон иҷро
менамоянд.

Асосҳои ниҳодигардии ботадричи иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон,
инчунин васеъгардии сохторҳои мухталифи ташкилии онҳо, афзудани
нуфузи гурӯҳҳои хонандагон ва донишҷӯён дар ҳаёти иҷтимоӣ-сиёсии
кишвар аҳамияти баррасии хусусиятҳои таъсис ва рушди онҳоро пеш
мегузорад. Вобаста ба ин, зарурати омӯзиши дақиқ ва меъёрии мақоми
ҳуқуқии иттиҳодияҳои ҷавонон зиёд мешавад. Омӯзиши минбаъдаи ин
мавзӯ ба таҳияи тавсияҳои илман асоснок ва тадбирҳои амалӣ, рушди
ҷомеаи муосир, ки ба эҳтиёҷот ва манфиатҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҷавобгӯ мебошад, мусоидат менамояд.

Раҷабализода Самандар Раҷабали соли 2012 бо ихтисоси таъриху бойгоншиносӣ ба Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав дохил шуда, онро соли 2017 бо дипломи аъло хатм намудааст. Аз соли 2017 то ин ҷониб дар донишгоҳи мазкур кор ва фаъолият намуда истодааст. Аз соли 2021 то ин ҷониб ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи сиёсатшиносӣ ва муносибатҳои байналхалқии факултети сиёсат ва идораи давлатӣ таҳқиқоти илмӣ намудааст.

Таҳқиқи диссертатсионии худро дар мавзӯи «Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ дар давраи унвонҷӯи анҷом додааст.

Кори диссертатсионии Раҷабализода Самандар Раҷабали аз номгӯйи ихтисорот, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, шаш зербоб, хулоса, тавсияҳои муаллиф, рӯйхати адабиёти истифодашуда ва интишороти доктлаби дарёфти дараҷаи илмӣ иборат мебошад.

Дар муқаддимаи диссертатсия мубрамии мавзӯи таҳқиқи диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши масъалаи илмӣ арзёбӣ гардида, робитаи таҳқиқи диссертатсионӣ бо лоиҳаҳои дигари илмӣ нишон дода шудааст. Дар тавсифи умумии таҳқиқот объект ва предмети таҳқиқ, мақсад ва вазифаҳои он, фарзияи таҳқиқ асосҳои назариявӣ ва метододолгии кори илмӣ, нағзониҳои илмӣ, нуқтаҳои барои ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии натиҷаҳои таҳқиқот мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии доктлаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия муайян карда шудаанд.

Дар боби якуми диссертатсия—«Заминаҳои назариявӣ ва сиёсӣву ҳукукии ташаккули иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ»—муаллиф доираи васеи адабиёти илмӣ таҳқиқотиро таҳлилу баррасӣ намуда, дар заминаи он

моҳияти иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон ва заминаҳои назариявии онро нишон додааст. Дар зербоби якум иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ: моҳият, хусусият ва масъалаҳои фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ мавриди таҳқиқ қарор ғирфтааст. Дар ин қисмати таҳқиқот муаллиф таълимоти Митин, А.А., Сафаров, Ш.А. ва Миралиён, Қ.А.-ро таҳлил намуда саҳми онҳоро дар рушди моҳият ва хусусиятҳо ба таври муфасссал шаҳр додааст. Бо ин мақсад муаллиф кӯшиш намудааст, ки нақши давлатро дараванди ташаккулёбии иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон нишон диҳад. Барои ҳал намудани ин вазифаи таҳқиқӣ таҷрибаи давлатҳои тараққикарда ва ташаббуси созмонҳои байналмилалиро мавриди омӯзиш қарор додааст. Муаллиф дар ин қисми таҳқиқот қайд менамояд, ки гурӯҳи фаъол ва муттаҳиди ҷавонон як нерӯи тавоноии иҷтимоӣ ва эҷодиро ташкил медиҳанд, ки қобилияти ташаккули роҳу усулҳои навинро дар бартарафсозии мушкилоти иҷтимоӣ ва ҳаётии худ доранд. Ҳамзамон, ин қишр метавонад нақши муҳимро дар коҳиш ва пешгирии ҷолишҳои харрӯзаи насли наврас бозӣ намояд. Дар зербоби дуюм «Асосҳои сиёсату ҳукукони ташаккул ва инкишофи иттиҳодияҳои ҷамъиятии ҷавонон» дар ин қисмати таҳқиқот андешаҳои Илинский, И.М., Александр А. ва ғайраҳо маврид таҳқиқ қарор додааст.

Дар боби дуюми таҳқиқи диссертатсионӣ «Асосҳои рушди фаъолияти иттиҳодияҳои донишҷуён ва хонандагон дар заминаи татбиқи сиёсати ҷавонон» муаллиф ба асосҳои рушди иттиҳодияҳои донишҷуён тавачҷух зоҳир намуда дар ин боб ду зербобро бараси намудааст. Яке аз унсурҳои калидӣ дар фаъолияти иттиҳодияҳои ҷавонон дастгирии ташаббусҳои хонандагон ва донишҷуён ба ҳисоб меравад. Дар ин самт метавон гузаронидани чорабиниҳои таълимӣ, ташкили фестивалҳои фарҳангӣ ва чорабиниҳои варзиширо махсусан қайд намуд. Дар ин боб муаллиф аз адабиётҳои ватанӣ ва хориҷӣ ба таври васеъ истифода намудааст. Чунин ташаббусҳо ба ташаккули малакаву маҳорати соҳибқорӣ, қори гурӯҳӣ ва сарварӣ мусоидат менамояд.

Дар баробари дигар самтҳои муҳими фаъолияти созмонҳои ҷамъиятии ҷавонон, яке аз вазифаҳои калидии ташкилотҳо ва иттиҳодияҳои хонандагону донишҷӯён иҷрои нақши миёнаравӣ миёни мақомоти давлатӣ ва қишри ҷавон мебошад.

Дар боби сеюми диссертатсия «Мақоми иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар татбиқи сиёсати ҷавонон дар шароити муосир» масъалаҳои гуногуни раванди татбиқи сиёсати хонандагон ва донишҷӯён мавриди таҳлил қарор гирифтааст. Ин иттиҳодияҳо ба сифати омилҳои рушди иҷтимоӣ ва фарҳангӣ баромад намуда, ба хонандагон ва донишҷӯён имкониятҳои беназири тақмилдиҳии ғояҳо, рушди малакаву маҳорати эҷодӣ ва иштирок дар барномаҳои таълимиро таъмин месозад. Дар доираи ин иттиҳодияҳо ҷавонон таҷрибаи таълимии худро ташаккул дода, мавқеи худро нисбат ба масъалаҳои муҳимми ҷамъиятӣ муайян мекунанд. Муаллиф дар ин қисми таҳқиқот мақоми иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯёнро дар амалишавии сиёсати ҷавонон дар замони муосир ҳело муҳим шуморида таҳқит меанамояд, ки дар замони муосир шароитҳои фароҳамовардашуда барои ҷавонон имкон медиҳад то малакаю донишҳои худро тақмил диҳанд.

Дар хулоса ва пешниҳодҳо натиҷаҳои асосии таҳқиқи диссертатсионии доктараб ҷамъбаст гардидааст.

Нуктаҳои илмӣ ва натиҷаҳои диссертатсия илман асоснок буда, бо далелҳои муътамади назариявӣ методологӣ ва таҳлилӣ мустаҳкам қарда шудаанд. Муҳтавои асосии диссертатсия дар мақолаҳои илмӣ нашргардида ва баромадҳои муаллиф дар конференсияҳои сатҳи гуногун инъикос ёфтаанд.

Хулоса, диссертатсияи Раҷабализода Самандар Раҷабали дар мавзӯи «Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо» ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва

автореферати диссертатсия (фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493) ҷавобгӯ буда, ҷиҳати сазовор гардидан ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ барои Ҷимоя пешниҳод карда мешавад.

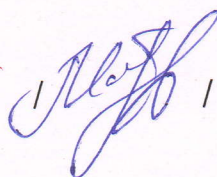
Рохбари илмӣ,

доктори илмҳои сиёсӣ, профессор,

Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи

Носири Хусрав

23 апрели соли 2025

Миралиён Қ.А.

Суроғаи рохбари илмӣ:

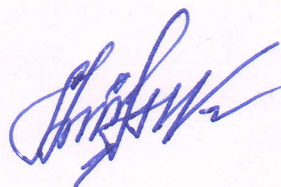
734042, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кучаи Гулистон, 323

Тел.: +992 550670660; E-mail: qmiraliyon@gmail.com

Имзои профессор Миралиён Қ.А.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси МДТ «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав»:

« 23 » _____ соли 2025

Исозода Т. И.

735140, ш. Бохтар, кучаи Айнӣ, 67. факс (83222) 2-48-63,
тел. (83222) 2-54-81, (83222) 2-22-53.

www.btsu.tj Почтаи электронӣ: bgu-1978@mail.ru